

§ 7**Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2019/1939

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 20 januari 2021, dnr 1.6.1-8741/2020.

Kommunstyrelsen har remitterat "Stockholms stads trygghetsprogram 2020–2023" till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet utgör, tillsammans med det redan antagna säkerhetsprogrammet, en revidering av stadens tidigare trygghets- och säkerhetsprogram. Programmet har fokus på det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till programförslagets sakliga innehåll, eftersom den gemensamma begreppsram som programmet omfattar ger en viktig grund för samverkan inom staden. Förvaltningen menar samtidigt att programmets struktur är svårtillgänglig. Avsaknaden av tydlighet riskerar att skapa svårigheter i implementering. Förvaltningen vill därför betona vikten av en omarbetning av programförslaget i syfte att skapa en mer strukturerad och tillgänglig text.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och förskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats av den fackliga samverkansgruppen den 9 februari 2021. Ärendet har också behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 10 februari 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det

till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Kadir Kasirga m.fl. (S) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Kadir Kasirga m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till beslut godkännes delvis.
2. Därutöver anføres följande

Arbetet för jämlikhet och mot segregation är avgörande om vi ska skapa ett tryggare Stockholm. Vi vill att alla stadsdelar ska vara trygga. Att Stockholm är och upplevs som en trygg och säker stad är ett ansvar som vilar på samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Det är genom förebyggande systematiskt säkerhetsarbete, riktade insatser och trygghetskapande åtgärder i den fysiska miljön, samt ett omfattande preventivt socialt arbete som trygghet kan uppnås.

Den gängkriminalitet som plågat vissa av Stockholms stadsdelar måste brytas. Att rekryteringen till gängen tillåtits fortsätta är ett misslyckande för inte minst Stockholms stad som får sägas ha huvudansvaret för att bryta denna utveckling i Stockholm. Historiskt dåliga förutsättningar för socialtjänsten under tidigare mandatperioder och till skolan under innevarande år bidrar till detta. Verksamheterna som utgör grunden i trygghetsarbetet måste ges förutsättningar att bedriva sitt arbete. Minskade resurser till förskolan, avskaffad 90-dagarsgaranti och nedläggning av fritidsgårdar är fel väg att gå.

I förslaget till trygghetsprogram framhålls vikten av samverkan. Det är oerhört viktigt med båda intern och extern samverkan för ett framgångsrikt trygghetsarbete. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser behöver bli ännu bättre i att samverka med varandra och med andra aktörer som polisen, regionen, näringslivet och föreningslivet. Men för att kunna samverka krävs det att varje verksamhet är medveten om hur den egna

verksamheten bidrar till ett tryggare Stockholm både kortsiktigt och långsiktigt. Tyvärr har vi sett hur stadens ledning vid ett flertal tillfällen försökt fransäga sig ansvaret för trygghetsarbetet. Istället för att höja ambitionerna för stadens förebyggande arbete har ledningen önskat att flytta fokus till vad regeringen och andra aktörer bör göra. Det sänder fel signaler till stadens verksamheter. Staden förfogar över många verktyg som kan användas för att stärka tryggheten.

Vidare saknar vi i programmet skrivningar om segregationens effekter på trygghet. Att blunda för vilka risker som sociala skillnader innebär kan försvaga stadens förståelse och beredskap för social oro. Man kan ställa sig frågande till varför majoriteten inte vill ta upp sociala skillnader och om det finns en koppling till de senaste årens nedskärningar på det förebyggande arbetet som till exempel förskola, skola och feriejobb till unga. De besparingar som majoriteten tror sig göra idag kommer att kosta staden ofantliga summor i framtiden när färre barn klarar kunskapsmålen och segregationen ökar.

Det offentliga rummet tillhör alla. Alla, oavsett kön och ålder, ska kunna känna sig trygga överallt i vår stad. Men verkligheten är att många stockholmare upplever otrygghet i det offentliga rummet. Det var därför som vi i den dåvarande majoriteten år 2018 införde en trygghetsfond med 200 miljoner kronor. Fonden syftar till att möjliggöra stadsmiljöåtgärder som förebygger brott och bidrar till ökad trygghet, säkerhet och trivsel. I Kulturförvaltningens verksamheter skulle det kunna bidra till tryggare miljöer kring inte minst stadens bibliotek.

Fonden har varit uppskattad av nämnderna. Tyvärr ser vi hur den borgerliga majoriteten under sina två år har byråkratiserat, försvårat och stoppat insatser. Syftet med fonden om att öka tryggheten och säkerheten genom att låta stadsdelar och nämnder lokalt identifiera otrygga platser tillsammans med polis, näringsliv, föreningsliv och medborgare har försvårats. Till exempel har flertalet nämnder identifierat otrygga platser och ansökt medel men sett hur deras ansökan avslagits med en uppmaning att inkomma med en ny ansökan igen. Viktiga trygghetsinvesteringar har tyvärr uteblivit.

Under våren 2020 beslutade kommunfullmäktige om Stockholms stads säkerhetsprogram. Det är beklagligt att majoriteten valde att remittera ut säkerhetsprogrammet och trygghetsprogrammet vid olika tillfällen eftersom trygghet och säkerhet hänger ihop i en väldigt stor utsträckning. Det hade varit av stort värde om stadens verksamheter hade getts möjlighet att framföra synpunkter med båda programmen framför sig.

Särskilt uttalande

Martin Westmont m.fl. (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Målet i Stockholms stads trygghetsprogram är att alla utsatta områden och särskilt utsatta områden ska vara borta år 2025. Målet för otryggheten är att den ska vara halverad. Bägge dessa mål framstår som orealistiska då utvecklingen går åt motsatt håll. Otryggheten och kriminaliteten breder ut sig än mer, och har snarare eskalerat än minskat under en väldigt lång tid. En skrämmande utveckling visar att fler elever känner sig otrygga i eller kring skolan. Till stor del ligger ansvaret och verktygen till förbättring på nationell nivå. Men förvaltningen måste göra vad de kan för att vända utvecklingen. Utöver det egna ansvaret ska Stockholms stad därför utöva påtryckningar på staten om att införa effektiva åtgärder.

Med bakgrund av ovanstående framstår förslaget på trygghetsprogram som naivt både vad det gäller målen och möjligheten för staden att påverka det som sker. Det saknas också en utvärdering av de åtgärder som har införts. Ständig och adekvat inhämtning och utvärdering av information är en förutsättning. Det är genom att skapa förståelse till varför kriminaliteten frodas trots stora satsningar som staden kan vidta åtgärder som förbättrar situationen.

Vi anser det vara av största vikt att de medel som Stockholms stad varje år fördelar mellan olika verksamheter både är ändamålsenliga och kostnadseffektiva. Att ständigt utöka budgeten för trygghetsåtgärder utan att läget förbättras är oansvarigt. Sverigedemokraterna har därför i en motion den 19 januari 2020 föreslagit att kommunen ska utvärdera hur de införda åtgärderna har påverkat tryggheten och brottsutvecklingen.

Tina Kratz m.fl.(V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

När nu majoriteten valt att dela upp program för säkerhet och trygghet borde programmen gått ut på remiss samtidigt för att det ska vara möjligt att få överblick över helheten i hur trygghets- och säkerhetsarbetet ska bedrivas. Istället har programmen delats upp och säkerhetsprogrammet behandlades under 2019, något vi tycker är beklagligt. Vad gäller trygghetsprogrammet ska gälla från och med 2020 vilket av uppenbara skäl inte är möjligt, det bör korrigeras till 2021-2023. Vi är även eniga med förvaltningen om att programmet hade tjänat på att haft med utbildningsförvaltningen i framtagandet av programmet. Det skulle bidra till att synliggöra och förstärka

förskolans, skolans och fritidshemmens betydelse för det trygghetsskapande arbetet. För dessa områden är det även viktigt att belysa vikten av elevernas och ungdomarnas delaktighet i detta arbete.

Programmet fäster stor vikt vid brottsprevention och stadsmiljöfrågor. Det är två mycket viktiga delar i att skapa en trygg stad men vi saknar ett tydligare fokus på sociala förebyggande insatser som leder till ökad jämlikhet i staden. Det räcker inte med en ren och välskött stadsmiljö för att stärka tryggheten och förebygga brottslighet. En stabil och välfungerande socialtjänst som invånarna känner högt förtroende för är helt avgörande för ett lyckat trygghetsarbete. Vi vill sänka trösklarna för tidiga insatser och ge ytterligare förutsättningar för god samverkan med förskola, skola, fritidsverksamheter, civilsamhälle och andra myndigheter utifrån bland annat de rekommendationer som lämnades i Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Trygghetsprogrammet pekar ut stadsdelsnämnderna, socialnämnden och utbildningsnämnden som centrala aktörerna för att framgångsrikt genomföra programmet. Stadsdelsnämnderna får genom programmet även ett stort ansvar för uppföljning och samordning av trygghetsskapande insatser. Förskola, skola, socialtjänst samt fritidsverksamheter och aktiviteter för barn och unga beskrivs som högt prioriterade områden. Vi håller med om detta men kan samtidigt konstatera att den borgerliga majoriteten under tre års tid genomfört kraftiga besparingar inom alla dessa områden. Detta trots att de bedriver en stor del av stadens viktiga kärnverksamheter och skulle behöva en stärkt finansiering.

Liksom i säkerhetsprogrammet efterfrågar vi tydligare skrivningar om den socioekonomiska segregationen i staden. Det finns forskning om segregation och dess effekter, bland annat från Stockholms universitet som kan vara behjälplig i dessa analyser. Programmet bör också kompletteras med analyser av vilka effekter den ökade ekonomiska ojämlikheten i staden får på säkerhetsarbetet, bland annat i form av tillit i samhället i stort, vilket lyfts i programmet som en del av det övergripande målet med stadens säkerhetsarbete. Trygghetsprogrammet skulle även kunna lyfta fram vilka åtgärder som behövs för att öka tillit och tilltro till staden. Även när det rör ekonomisk ojämlikhet och tillit finns det forskning som kan vara vägledande. Det faktum att Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s kärnländer sätter fokus på att enbart ett kommunalt trygghetsprogram aldrig kan öka tryggheten för de mest otrygga. Trygghet är liksom det mesta i samhället en klassfråga.

Slutligen vill vi också framhålla att det när det kommer till kommunikation är mycket viktigt att komplettera programmet med skrivningar om hur kommunikationen ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionsvariation.